

การเปิดการค้าเสรี ไทย - GCC
อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทย
จะ何去何อย่างไร

สถาบันปิโตรเลียมและพลังงานแห่งประเทศไทย
Petroleum and Energy Institute of Thailand

วันอังคารที่ 24 ธันวาคม 2567

ขอบเขตการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

- ❑ การศึกษานี้มีขึ้นเพื่อศึกษาและวิเคราะห์โอกาส การเตรียมความพร้อม และผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทย หากมีความตกลงการค้าเสรี ไทย-GCC และเสนอแนะข้อคิดเห็น/แนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการ ผู้ผลิตปิโตรเคมีไทยใน “อุตสาหกรรมปิโตรเคมียุคใหม่” รวมถึงกลไก สนับสนุนสำคัญจากภาครัฐในการเจรจาเปิดเขตการค้าเสรีไทย-GCC
- ❑ ศึกษาข้อมูลการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ สำหรับสินค้า ปิโตรเคมี (PE และ PP) ที่ผ่านมา/ถึงในปัจจุบัน พร้อมทั้งประเมินแนวโน้ม ในอนาคต

1

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยและการพัฒนาประเทศ

ความสำคัญต่อการสร้างเศรษฐกิจให้กับประเทศ

2

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยเทียบกับต่างประเทศ

เปรียบเทียบกำลังการผลิต/ส่งออก-นำเข้า/ความสามารถในการแข่งขัน

3

หากไทยต้องเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ

ศึกษาผลกระทบ/บทเรียนของประเทศอื่น

4

แนวทางการอยู่รอดของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทย

แนวทางการปรับตัว/กลไกสนับสนุน

หมายเหตุ

- GCC : Gulf Cooperation Council คือ กลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย UAE คูเวต โอมาน บาห์เรน และกาตาร์
- FTA : Free Trade Agreement ความตกลงการค้าเสรี
- CEPA : Comprehensive Economic Partnership Agreement ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ และสร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศ

มูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทย ณ ปี 2021 (2564)

มูลค่าทางเศรษฐกิจ		ล้านบาท	หมายเหตุ
มูลค่าการลงทุนสะสม		1,252,000	ข้อมูล ปี 1990-2021
สร้างรายได้	กลุ่มปิโตรเคมี	836,000	5.2% ของ GDP ปี 2021 (16.17 ล้านล้านบาท)
	กลุ่มแปรรูปพลาสติก	884,000	5.5% ของ GDP ปี 2021 (16.17 ล้านล้านบาท)
มูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี		486,000	5.7% ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมด ปี 2021 (8.67 ล้านล้านบาท)
มูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี/ พลาสติกแปรรูป		20-30 เท่า	
รายได้รัฐจาก VAT เพิ่ม		62,000	จากผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป
จ้างงาน	กลุ่มปิโตรเคมี	54,000 คน	
	กลุ่มแปรรูปพลาสติก	360,000 คน	

หมายเหตุ: 1. มูลค่าสินค้าส่งออก คือมูลค่าส่งออกของผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ 2. ข้อมูลการลงทุนและการจ้างงานยังไม่รวมธุรกิจผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีชนิดพิเศษ

ที่มา: ประมวลผลโดย PEIT ณ 2 พฤษภาคม 2023 (แหล่งที่มาข้อมูล: BOI กรมศุลกากร กรมธุรกิจพลังงาน สถาบันพลาสติก ภาคอุตสาหกรรมปิโตรเคมี/ปิโตรเคมี)

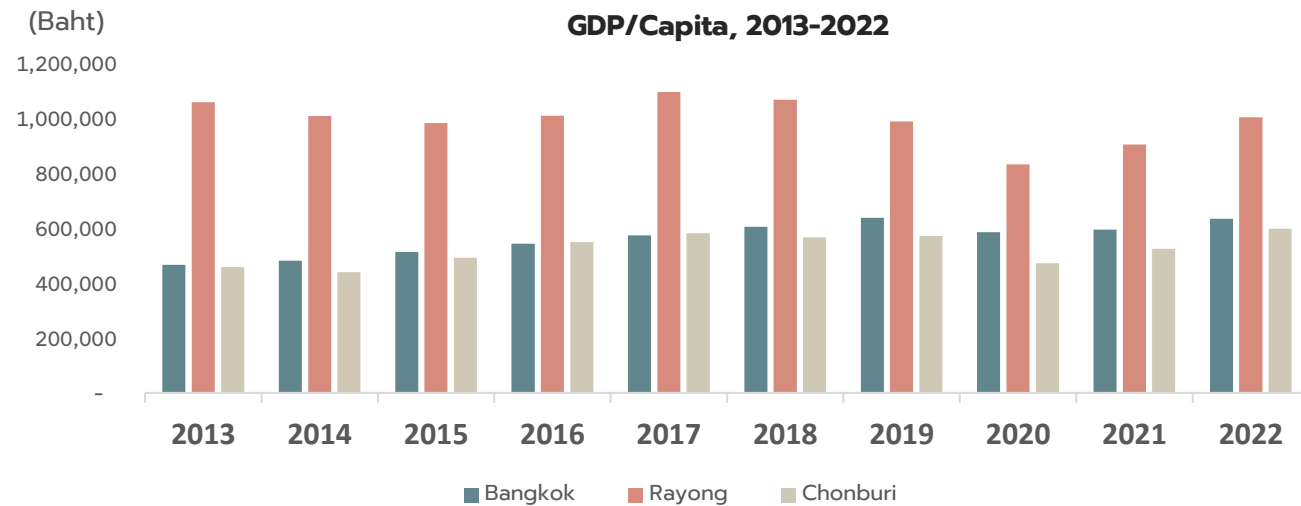
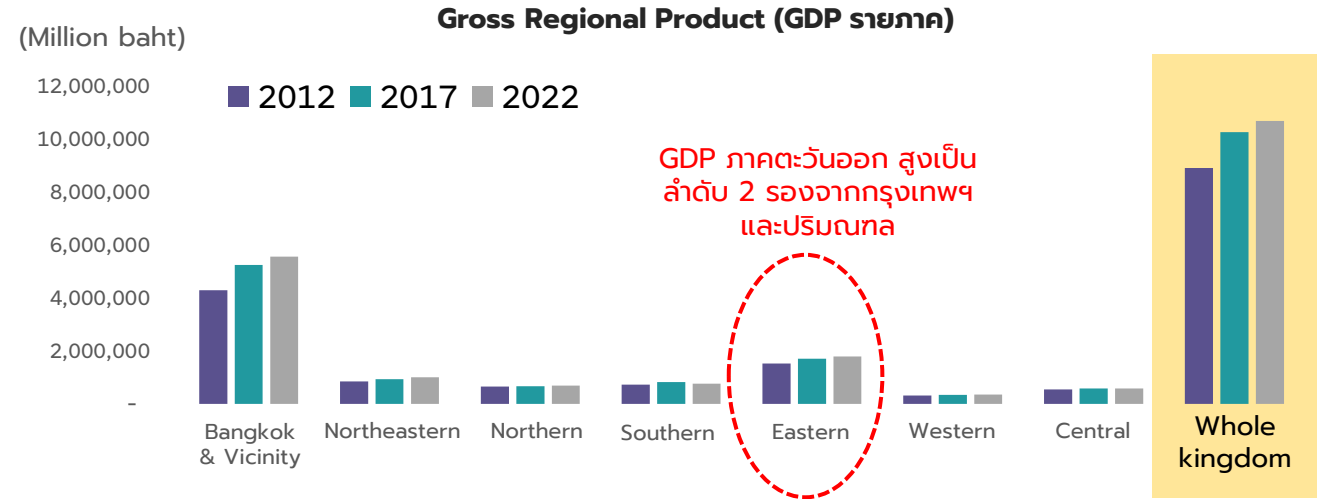
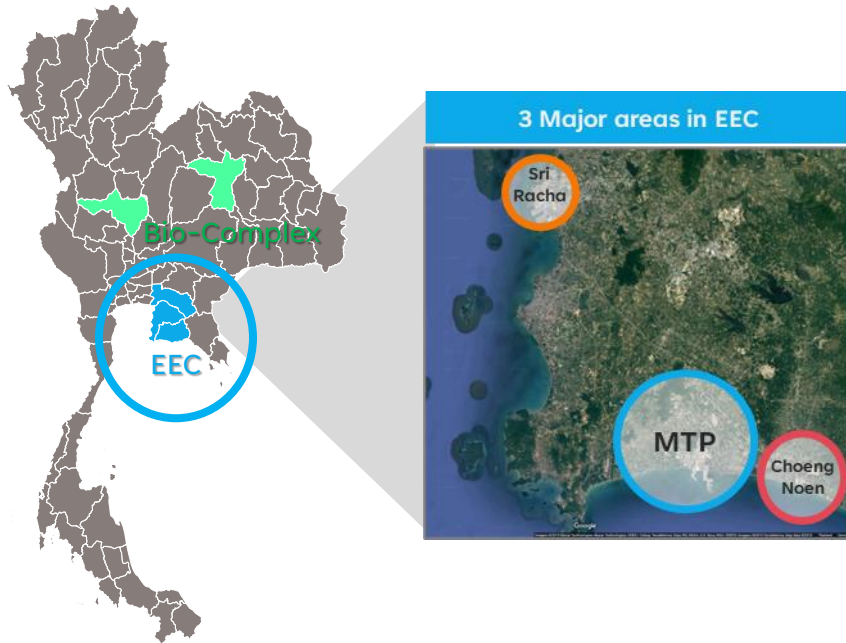
การศึกษาผลกระทบ “การเปิดการค้าเสรีไทย – GCC: อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยจะ何去何ต”

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีช่วยสร้างความเจริญให้กับภาคตะวันออก

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีเป็นหนึ่งในแกนหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย

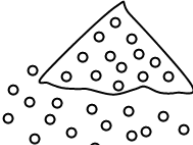
Thailand's Petrochemical Complex Locations

- อุตสาหกรรมปิโตรเคมีช่วยสร้างความเจริญให้กับภาคตะวันออก โดยเฉพาะระยองและชลบุรี ซึ่งเป็นแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีส่วนใหญ่ในประเทศไทย
- ภาคตะวันออกมี GDP รายภาคคิดเป็นสัดส่วน 16-17% ของ GDP ทั้งประเทศ
- ระยองมี GDP/Capita สูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ

มูลค่าตรง/ราคาใน Total value chain ของปิโตรเคมี

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีสร้างมูลค่าเพิ่มตลอด value chain อย่างทั่วทุก

ปิโตรเลียม	วัตถุดิบปิโตรเคมี	ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	แปรรูปพลาสติก
ก๊าซธรรมชาติ @5-9\$/mmbtu @250-450\$/ตัน มูลค่า 1X	Ethane @400-750\$/ตัน มูลค่า 3X Propane/LPG @520-850\$/ตัน มูลค่า 3.4X	 ชั้นต้น ชั้นกลาง ชั้นปลาย @500-2,400\$/ตัน มูลค่า 10X	เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมปลายทาง สินค้า ปลายทาง @4,000-13,000\$/ตัน มูลค่า 30X
น้ำมันดิบ/ คอนเดนเสท @55-90\$/บาร์เรล @400-660\$/ตัน มูลค่า 1X	LPG @520-850\$/ตัน มูลค่า 2X Naphtha @500-770\$/ตัน มูลค่า 2X	@500-2,400\$/ตัน มูลค่า 6X	@4,000-13,000\$/ตัน มูลค่า 20X

มูลค่าที่เท่าของก๊าซธรรมชาติ
มูลค่าที่เท่าของน้ำมันดิบ/คอนเดนเสท

กำลังการผลิตและผู้ผลิต PE / PP ของไทย

กำลังการผลิตปิโตรเคมีของไทย ปี 2023

~ 35 ล้านตัน

1st ranked in ASEAN
11th ranked in the world

50%

(GC > 39%)

27%

6%

Others
17%

กลุ่ม ปตท. และ SCG เป็นผู้เล่นรายใหญ่ในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี
มีส่วนแบ่งในตลาดรวมกัน ~80%

กลุ่มผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีหลัก (Major petrochemical products)

Upstream Products

~ 13 ล้านตัน

Intermediate Products

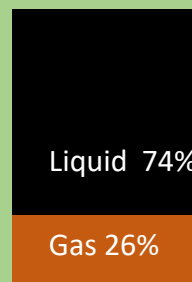
~ 9 ล้านตัน

Downstream Products

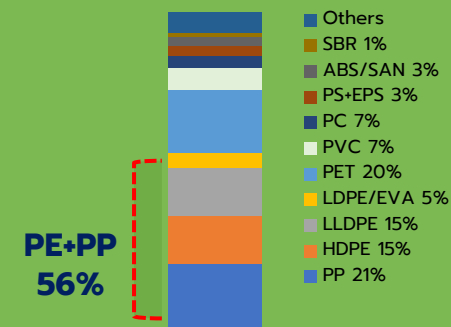
~ 13 ล้านตัน

สัดส่วนวัตถุดิบตั้งต้น (Feedstock) ปี 2023

- นำเข้าน้ำมันดิบ/แก๊ส
- ใช้ก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทย

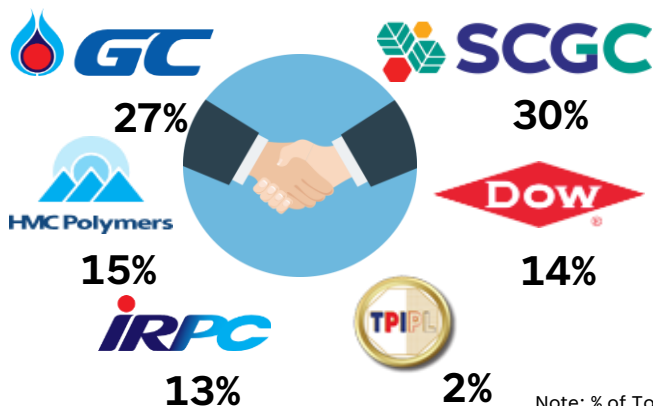

กำลังการผลิตปิโตรเคมีขั้นปลายของไทย (Downstream Products) ปี 2023 = 13 ล้านตัน

PE (Polyethylene) และ PP (Polypropylene) เป็นต้นทางห่วงโซ่อุตสาหกรรมพลาสติกที่สำคัญ

ผู้ประกอบการ PE/PP ของไทย

Note: % of Total PE/PP Capacity
Dow Chemical joint venture with SCG

กำลังการผลิต PE / PP ปี 2023 (kton)

LDPE	606
LLDPE	1,920
HDPE	1,970
Total PE	4,496
Total PP	2,695

PE / PP มีการส่งออก ~ 50%
ไทยเป็นผู้ส่งออกสุทธิ (Net Exporter)

สถานการณ์ปัจจุบันของผู้เล่นรายใหญ่ในตลาดปิโตรเคมี

USA

- ต้นทุนวัตถุดิบราคาถูก เนื่องจากมี **shale gas**
- เป็นผู้ส่งออก PE/PP รายใหญ่รองจากตะวันออกกลาง
- เกิดสงครามการค้า (Trade War) ระหว่าง USA-China จึงมีการขึ้นภาษีนำเข้าจากจีน เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม รถ EV และแบตเตอรี่ แผงโซลาร์เซลล์

GCC

- ต้นทุนวัตถุดิบราคาถูก
- มีแผนการขยายกำลังการผลิตปิโตรเคมี
- มีเป้าหมายหลักลดการพึ่งพาน้ำมันและก๊าซ ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้น้ำมัน (Non-oil)
- เร่งทำ FTA/CEPA กับหลายประเทศ

Russia

- ผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติอันดับสองของโลก
- มีแผนการขยายกำลังการผลิตปิโตรเคมี และจะเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกสำคัญในอนาคต

China

- นโยบายลดการพึ่งพาการนำเข้า ขยายกำลังการผลิตปิโตรเคมี แต่เศรษฐกิจในประเทศชะลอตัว จึงต้องส่งออกเม็ดพลาสติก/ผลิตภัณฑ์พลาสติก
- เกิดสงครามการค้า (Trade War) ระหว่าง USA-China ต้องหาตลาดส่งออกหรือตั้งโรงงานในประเทศอื่น
- แผนยุทธศาสตร์ Made in China 2025 ผลักดันให้เปลี่ยนจาก “โรงงานของโลก” เป็น “ประเทศที่มีนวัตกรรมชั้นนำระดับโลก”

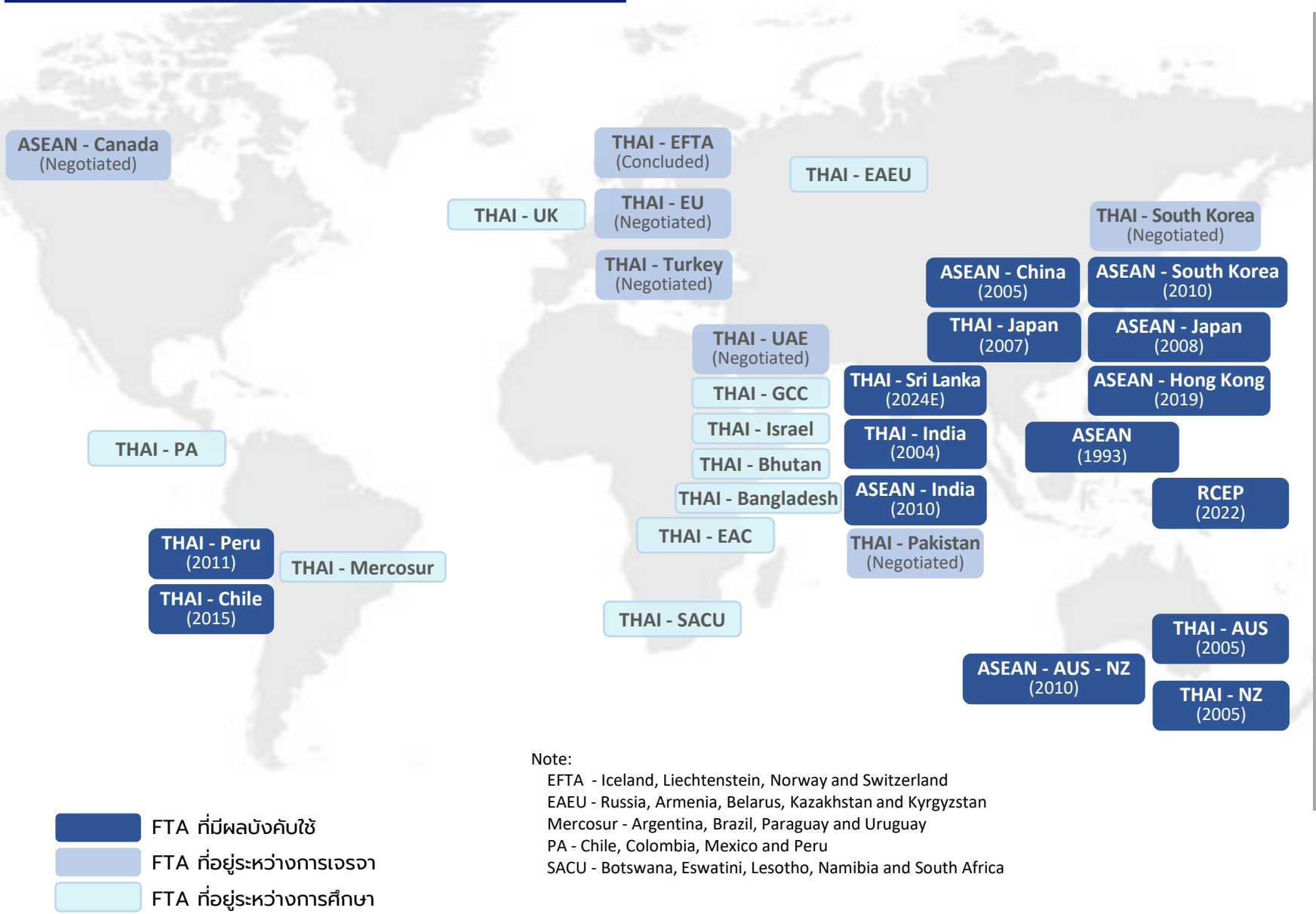
India

- จากการขยายตัวของเศรษฐกิจทำให้มีความต้องการผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ปิโตรเคมี เชื้อเพลิง และเคมีภัณฑ์
- มีแผนขยายกำลังการผลิตปิโตรเคมีเพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศ แต่ยังเป็น **Net Importer**

ASEAN

- เป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทย และเป็นเป้าหมายส่งออกสินค้าพลาสติกของจีน
- ได้รับผลกระทบจากการส่งออกสินค้าของจีน ทำให้เกิดมาตรการตอบโต้ในอาเซียน (อินโดนีเซียขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าจากจีน มาเลเซียเตรียมออกกฎหมายป้องกันการทุ่มตลาด)

ความคืบหน้าการจัดทำ FTA ของไทย

ไทยมีสัดส่วนตลาดที่ทำ FTA น้อยกว่า และมีจำนวนประเทศคู่ FTA น้อยกว่า คู่แข่งโดยเฉพาะเวียดนาม

ประเทศ	สัดส่วนการค้า กับคู่ FTA : โลก (ปี 2021)	จำนวน FTA (ฉบับ)	จำนวน ประเทศ คู่ FTA
สิงคโปร์	95.3%	28	65
เวียดนาม	72.0%	16	54
มาเลเซีย	68.5%	15	19
อินโดนีเซีย	66.7%	14*	23
ไทย	64.1%	15**	19

* ปรับปรุงข้อมูลโดยนับรวมความตกลง CEPA อินโดนีเซีย - EFTA และ CEPA อินโดนีเซีย - UAE

** ปรับปรุงข้อมูลโดยนับรวม FTA ไทย - ศรีลังกา

ที่มา: ข้อมูลจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2022 ปรับปรุงโดยสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (กรกฎาคม 2024)

การจัดทำ CEPA ระหว่างไทย - สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE)

ความคืบหน้าการเจรจา

- 2023**
- 7 ก.พ. ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นพ้องจัดทำ CEPA ไทย-UAE
 - 28 ก.พ. ครม.เห็นชอบให้ไทยเข้าร่วมการเจรจา
 - 9 พ.ค. ประกาศเปิดการเจรจา
 - พ.ค. - ก.ย. เสร็จรอบที่ 1 - 4
- 2024**
- 3 พ.ย. ไทยพร้อมเร่งสรุปผลเจรจา CEPA ไทย-UAE
 - อยู่ระหว่างประสานงานเพื่อกำหนดการประชุมครั้งต่อไป

ศักยภาพของ UAE

- UAE เป็นตลาดส่งออกศักยภาพและเป็นมิตรต่อนักลงทุน
- มีระบบโลจิสติกส์และระบบโครงสร้างพื้นฐานมีคุณภาพสูง
- เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ การเงินและการธนาคารในภูมิภาค
- เป็นจุดกระจายสินค้าไทยไปยังประเทศในตะวันออกกลาง ยุโรป และแอฟริกา
- ประชากรมีกำลังซื้อสูง

ประโยชน์

- ขยายโอกาสในการเข้าสู่ตลาด UAE (สินค้าและบริการ)
- ดึงดูดนักลงทุน UAE มาลงทุนในไทยเพิ่มขึ้น (ดิจิทัล พลังงานหมุนเวียน และโครงสร้างพื้นฐาน)
- ดึงดูดนักท่องเที่ยว UAE มาเที่ยวในไทยเพิ่มขึ้น (ท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และฮาลาล)
- สร้างสภาพแวดล้อมทางการค้าและการลงทุนที่โปร่งใส
- UAE สามารถเป็นแหล่งวัตถุดิบให้ไทยต่อยอดและสร้างความแข็งแกร่งให้ห่วงโซ่อุปทานของไทยได้

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

การศึกษาผลกระทบ “การเปิดการค้าเสรีไทย - GCC: อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยจะไปได้อย่างไร”

หากมีการจัดทำ CEPA ไทย - UAE

GDP ของไทย ขยายตัวเพิ่มขึ้น **0.08-0.09%**
(318-357 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

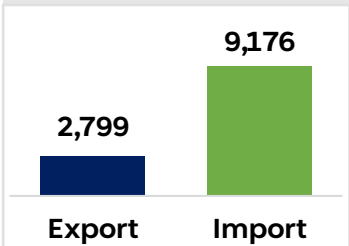

การส่งออกของไทยไป UAE เพิ่มขึ้น **27-38%**
(609-849 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

การนำเข้าของไทยจาก UAE เพิ่มขึ้น **18-47%**
(121-312 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

การค้าของไทยกับ UAE
ปี 2021
(ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้า Non-Oil
~880 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าที่คาดว่าจะส่งออกได้มากขึ้น

ไทย

ผลิตภัณฑ์อาหาร สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย ผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ ผลิตภัณฑ์ไม้ เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก โลหะที่มีใช้เหล็ก เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วน

UAE

เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์โลหะ ยานยนต์และชิ้นส่วน

ที่มา: Bolliger & Company (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2023)

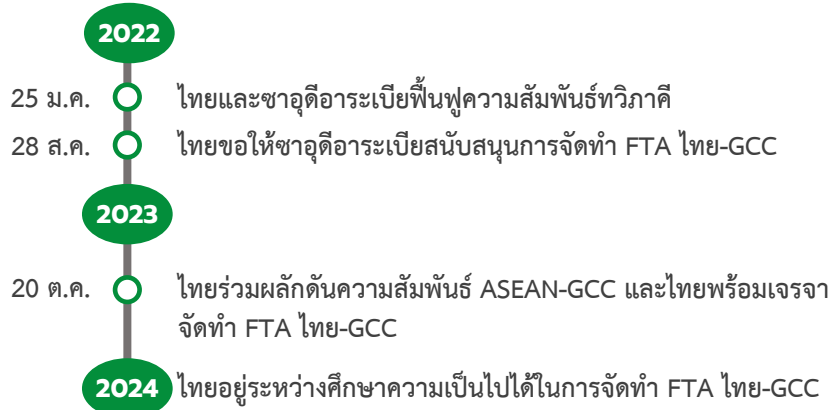

UAE ขอเปิดตลาด

- เม็ดพลาสติก PE
- เม็ดพลาสติก PP
- แบนฟลา

ความเป็นมา/สถานะล่าสุด

ศักยภาพของ GCC

- Gulf Cooperation Council (GCC) ประกอบด้วยสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย UAE กาตาร์ โอมาน คูเวต และบาห์เรน
- GCC เป็นสหภาพศุลกากร (Customs Union) ตั้งแต่ปี 2524
- มีขนาดเศรษฐกิจขนาดใหญ่และกำลังซื้อสูง
- มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรอยู่ในอัตราที่สูงเป็นอันดับต้น ๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง

ประโยชน์

- ขยายโอกาสในการเข้าสู่ตลาด GCC (สินค้าและบริการ)
- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ภาคเอกชนไทย
- GCC สามารถเป็นแหล่งวัตถุดิบให้ไทยต่อยอดและสร้างความแข็งแกร่งให้ห่วงโซ่อุปทานของไทยได้
- ดึงดูดนักลงทุน และนักท่องเที่ยว GCC มาไทยเพิ่มขึ้น (ท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และฮาลาล)
- อำนวยความสะดวกให้นักธุรกิจทั้งสองฝ่าย

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

การศึกษาลมกระทบ “การเปิดการค้าเสรีไทย - GCC: อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยจะไปได้อย่างไร”

หากมีการจัดทำ FTA ไทย - GCC

GDP ของไทย ขยายตัวเพิ่มขึ้น 0.36-0.49%
(1,463-1,991 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

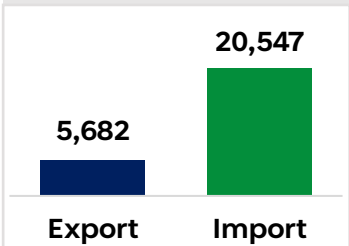

การส่งออกของไทยไป GCC เพิ่มขึ้น 24-45%
(2,179-4,095 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

การนำเข้าของไทยจาก GCC เพิ่มขึ้น 4-6%
(827-1,313 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

การค้าของไทยกับ GCC ปี 2021
(ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้า Non-Oil
~3,650 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าที่คาดว่าจะส่งออกได้มากขึ้น

ไทย	ผลิตภัณฑ์อาหาร เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือและเครื่องจักร ยานยนต์และชิ้นส่วน
GCC	ผลิตภัณฑ์จากน้ำมันปิโตรเลียมและถ่านหิน เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์โลหะ ยานยนต์และชิ้นส่วน

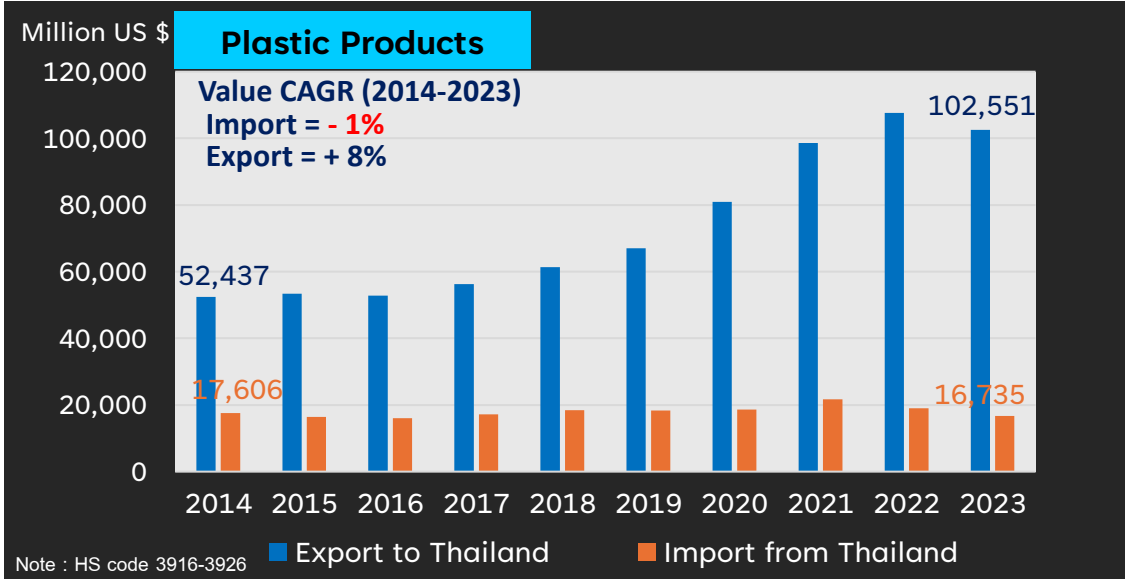
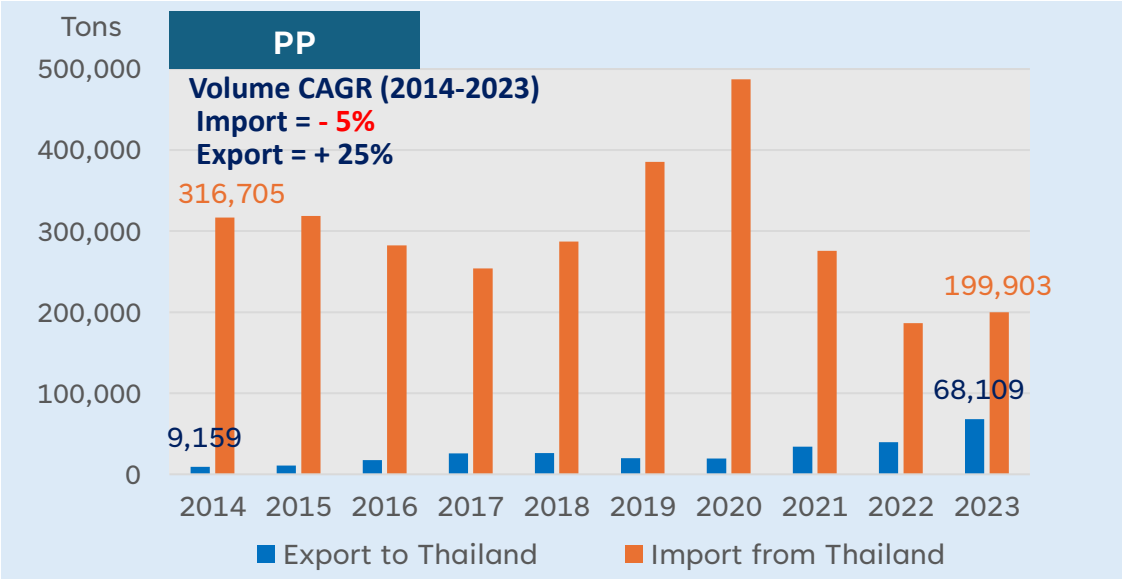
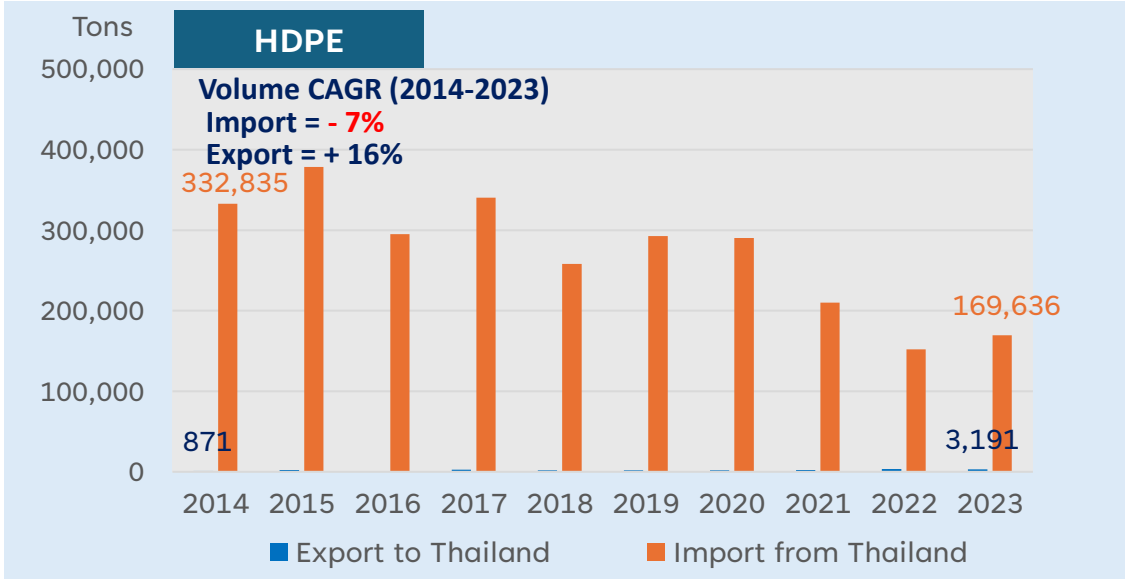
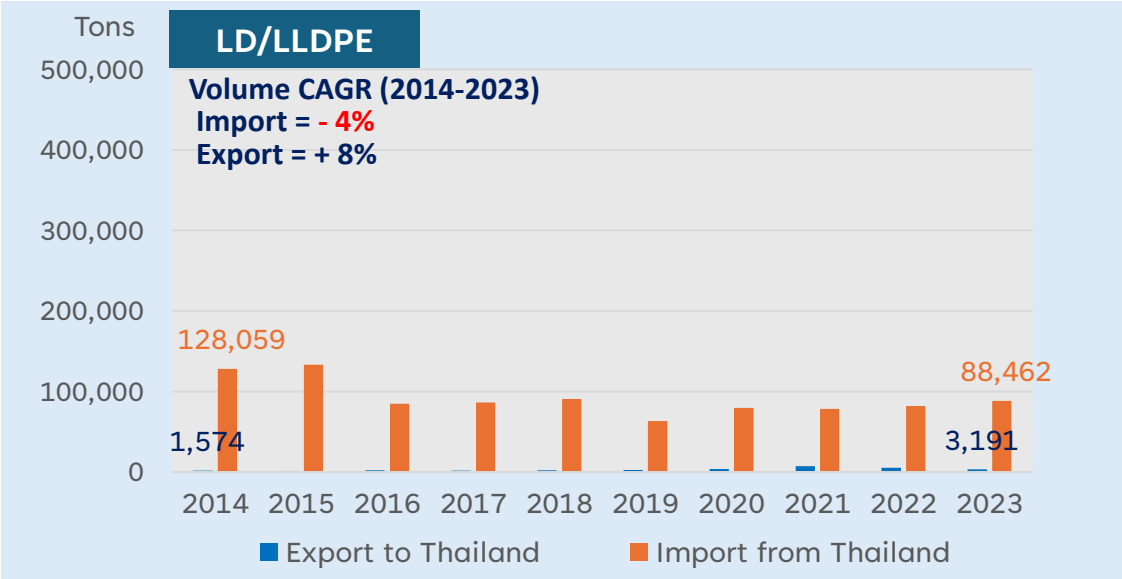
ที่มา: Bolliger & Company (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2023)

ผลการศึกษายังไม่ครอบคลุมถึงสถานการณ์ที่แต่ละประเทศคู่เจรจาอาจมีการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายหรือความสามารถทางการแข่งขันในแต่ละกลุ่มสินค้า/อุตสาหกรรมการผลิต ในอนาคต

การค้า PE / PP และผลิตภัณฑ์พลาสติก ระหว่างจีนกับไทย

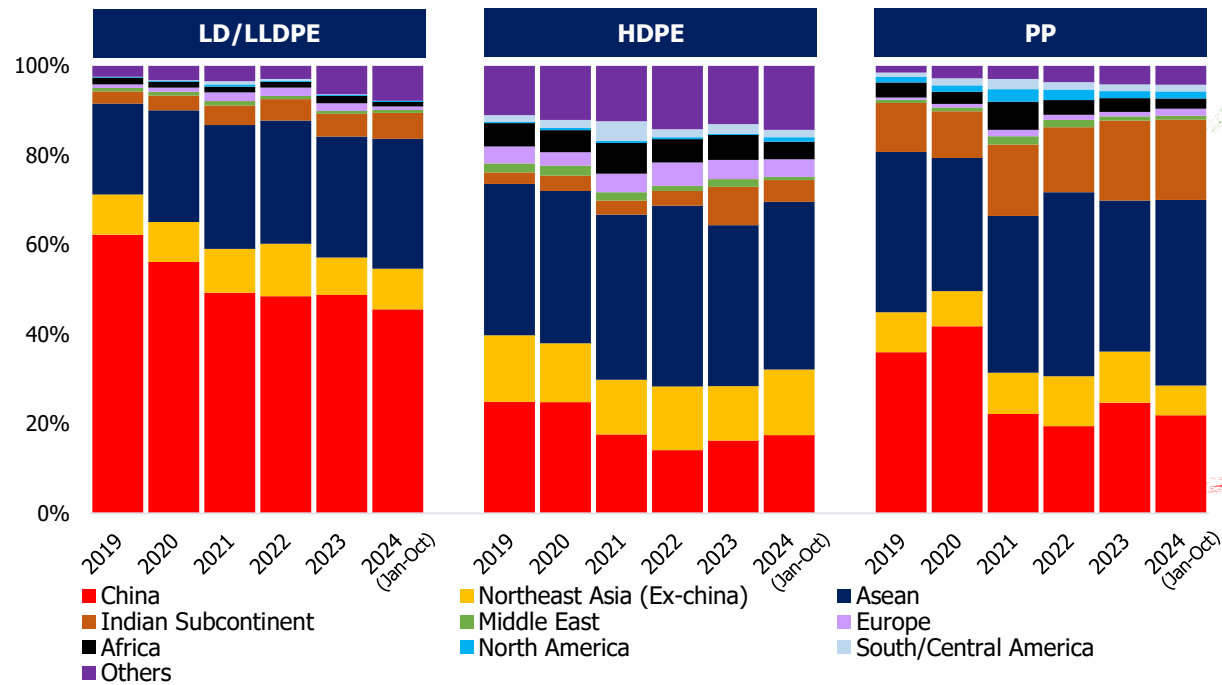
ไทยส่งออกเม็ดพลาสติกไปจีนลดลง
และนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกจากจีนเพิ่มขึ้น

ปริมาณการค้าเม็ดพลาสติก PE / PP และ มูลค่าการค้าผลิตภัณฑ์พลาสติก ระหว่างจีนกับไทย ปี 2014-2023

การส่งออก PE / PP ของไทย (2019-2024)

สัดส่วนการส่งออก PE / PP ของไทย ไปยังภูมิภาคต่างๆ

ปริมาณการส่งออก PE / PP ของไทย

Unit: kton

	LD/LLDPE	HDPE	PP	Total
2019	1,865	1,154	1,250	4,269
2020	1,606	1,103	1,126	3,835
2021	1,622	1,203	1,150	3,975
2022	1,543	965	952	3,460
2023	1,641	1,076	911	3,628
2024*	1,264	825	772	2,861
CAGR 2019-2023	-3%	-2%	-8%	-4%

* January – October 2024

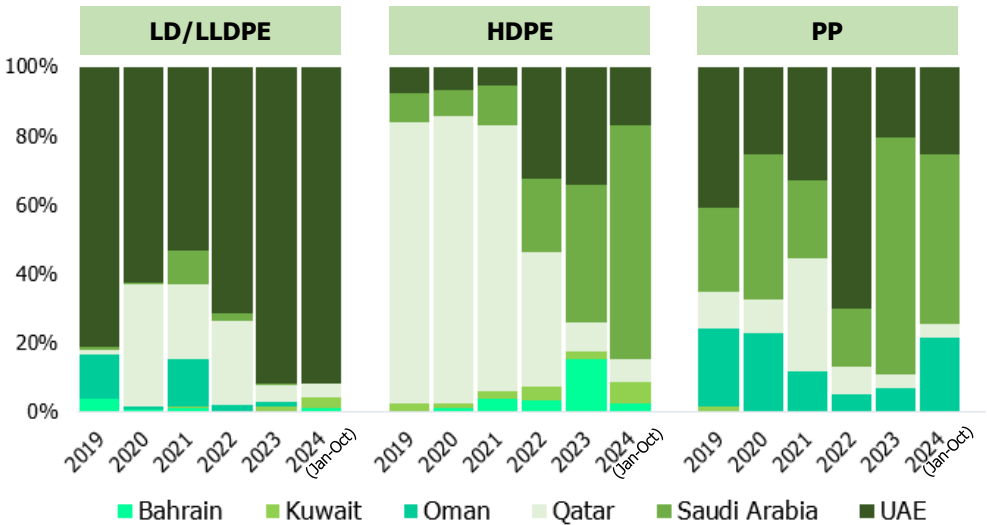
Note: CAGR - Compound annual growth rate

ที่มา: ประมวลผลโดย PEIT ณ พฤศจิกายน 2024 (แหล่งที่มาข้อมูล: กรมศุลกากร ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2024)

การศึกษาผลกระทบ “การเปิดการค้าเสรีไทย – GCC: อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยจะไปได้อย่างไร”

- ไทยส่งออก PE / PP ไป GCC < 1% ของการส่งออกทั้งหมด

สัดส่วนการส่งออก PE / PP ของไทย ไปยัง GCC

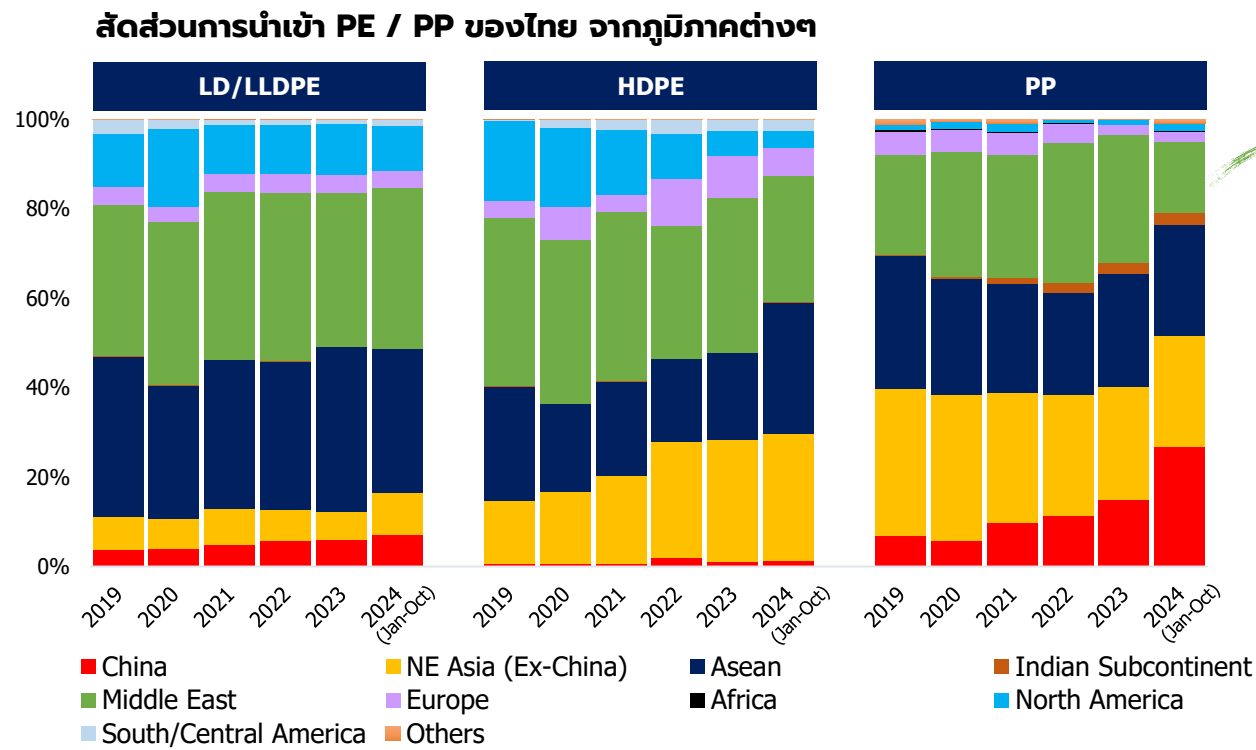
ปริมาณการส่งออก PE / PP ของไทย ไปยัง GCC

Unit: kton

	LD/LLDPE	HDPE	PP	Total	% Total Export
2019	4	8	3	15	0.4%
2020	6	14	4	24	0.6%
2021	7	15	6	28	0.7%
2022	7	10	11	28	0.8%
2023	7	6	7	20	0.6%
2024*	6	4	4	14	0.5%
CAGR 2019-2023	19%	-7%	26%	7%	

* January – October 2024

การนำเข้า PE / PP ของไทย (2019-2024)

ปริมาณการนำเข้า PE / PP ของไทย

Unit: kton

	LD/LLDPE	HDPE	PP	Total
2019	367	161	243	771
2020	383	148	228	759
2021	360	131	288	779
2022	372	127	315	814
2023	350	132	391	872
2024*	340	173	382	895
CAGR 2019-2023	-1%	-5%	13%	3%

* January – October 2024

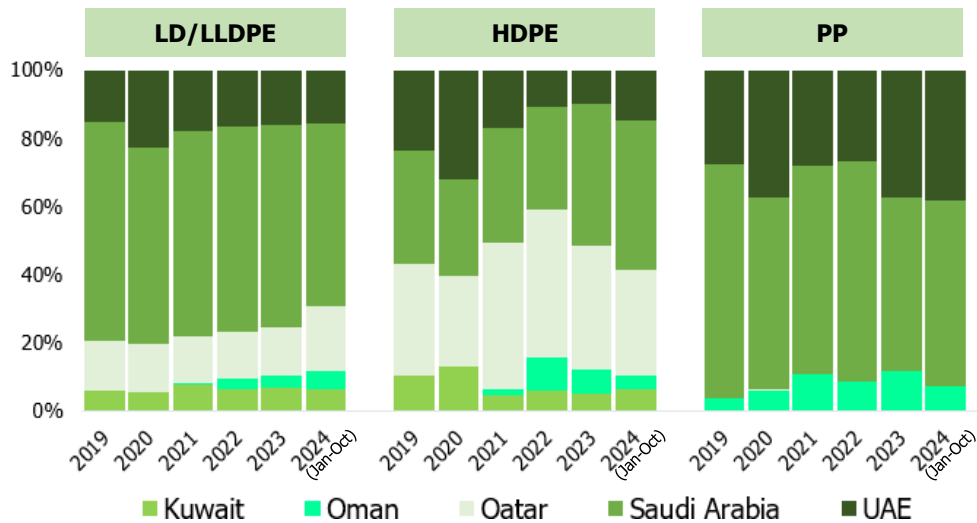
Note: CAGR - Compound annual growth rate

ที่มา: ประมวลผลโดย PEIT ณ พฤศจิกายน 2024 (แหล่งที่มาข้อมูล: กรมศุลกากร ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2024)

การศึกษาผลกระทบ “การเปิดการค้าเสรีไทย – GCC: อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยจะ何去何มา”

- ไทยนำเข้า PE / PP จาก GCC 1 ใน 3 ของการนำเข้าทั้งหมด
- ส่วนใหญ่นำเข้าจากซาอุดีอาระเบีย และ UAE เป็นหลัก และมีแนวโน้มนำเข้าจากโอมานเพิ่มขึ้น

สัดส่วนการนำเข้า PE / PP ของไทย จาก GCC

ปริมาณการนำเข้า PE / PP ของไทย จาก GCC

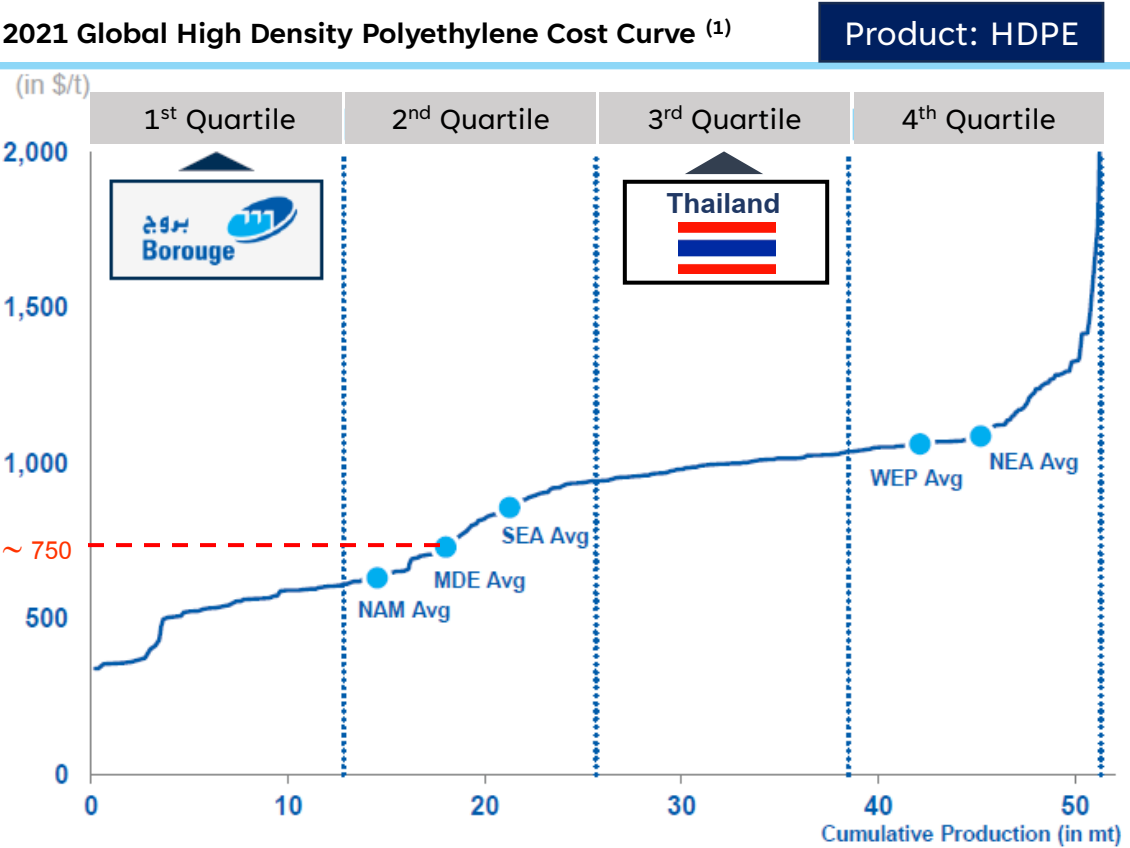
Unit: kton

	LD/LLDPE	HDPE	PP	Total	% Total Import
2019	124	61	54	239	31%
2020	140	54	63	257	34%
2021	135	50	79	264	35%
2022	140	38	99	277	34%
2023	120	46	111	277	32%
2024*	122	48	61	231	26%
CAGR 2019-2023	-1%	-7%	20%	4%	

* January – October 2024

ต้นทุนการผลิต HDPE และ PP เปรียบเทียบกับไทยกับ UAE

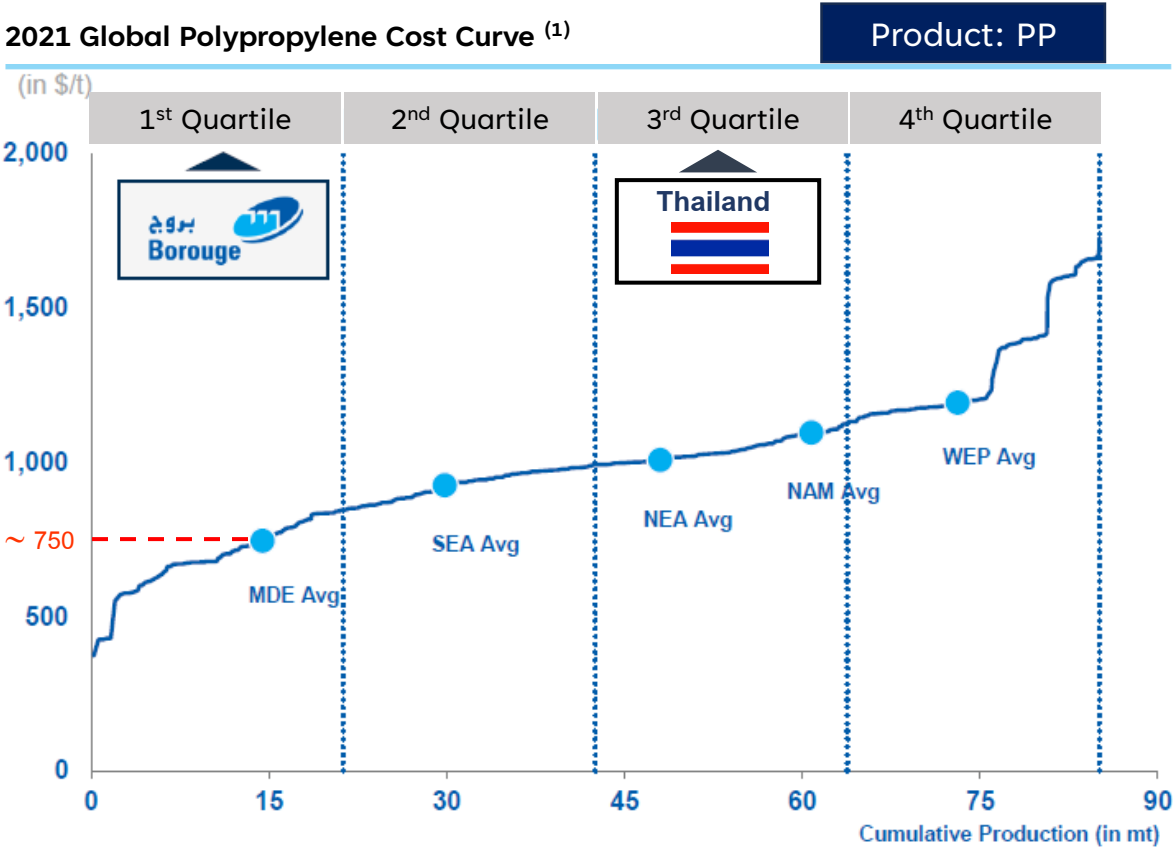
ต้นทุนการผลิต HDPE และ PP (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน) ที่ราคาน้ำมันดิบ (Brent) 60 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล

Key Drivers

- ❑ มีแหล่งวัตถุดิบตั้งต้น (Gas & Oil) ในประเทศ ทำให้มี Feedstocks ราคาถูก

ต้นทุนการผลิต HDPE และ PP ของ Middle East ต่ำกว่าคู่แข่งมาก

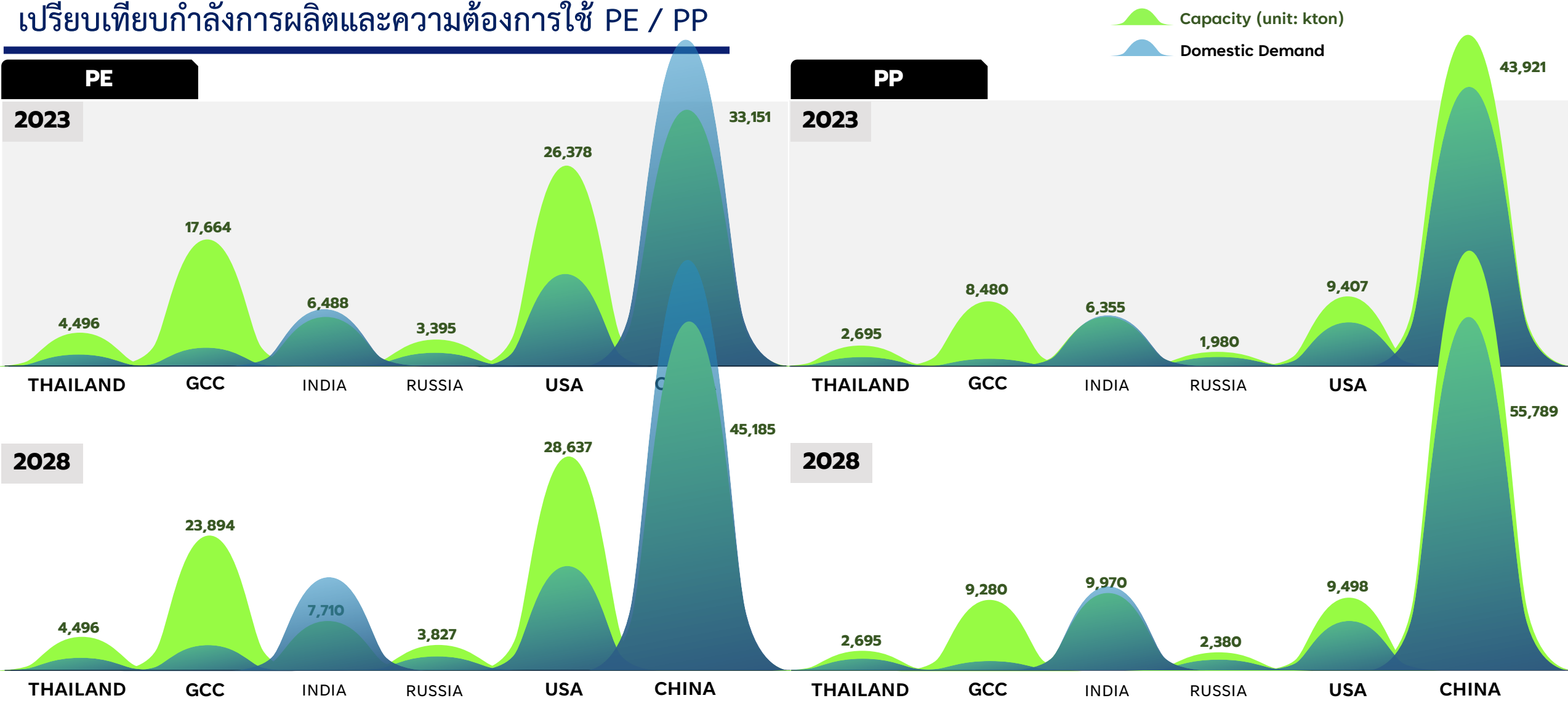
- ❑ โรงงาน PE / PP สร้างใหม่
- ❑ Economies of Scale – Pet Chem Complex ระดับโลก

Sources: Company Information, IHS Markit
1) Cost Basis = Plant Gate, Operating Rate Basis = IHS Baseline, assume oil price at \$60 per barrel

หมายเหตุ: หากราคาน้ำมันดิบ (Brent) สูงขึ้น ต้นทุนการผลิตจะขยับสูงขึ้นด้วย

เปรียบเทียบกำลังการผลิตและความต้องการใช้ PE / PP

- GCC มีความต้องการใช้ PE / PP ในประเทศน้อย 10-15% ของกำลังการผลิต
- GCC ขยายกำลังการผลิตเพื่อมุ่งเน้นการส่งออก
- อเมริกา/รัสเซีย มีกำลังการผลิตเหลือขายเข้าสู่ตลาด
- จีนยังนำเข้า PE แต่กลายเป็นผู้ส่งออก PP

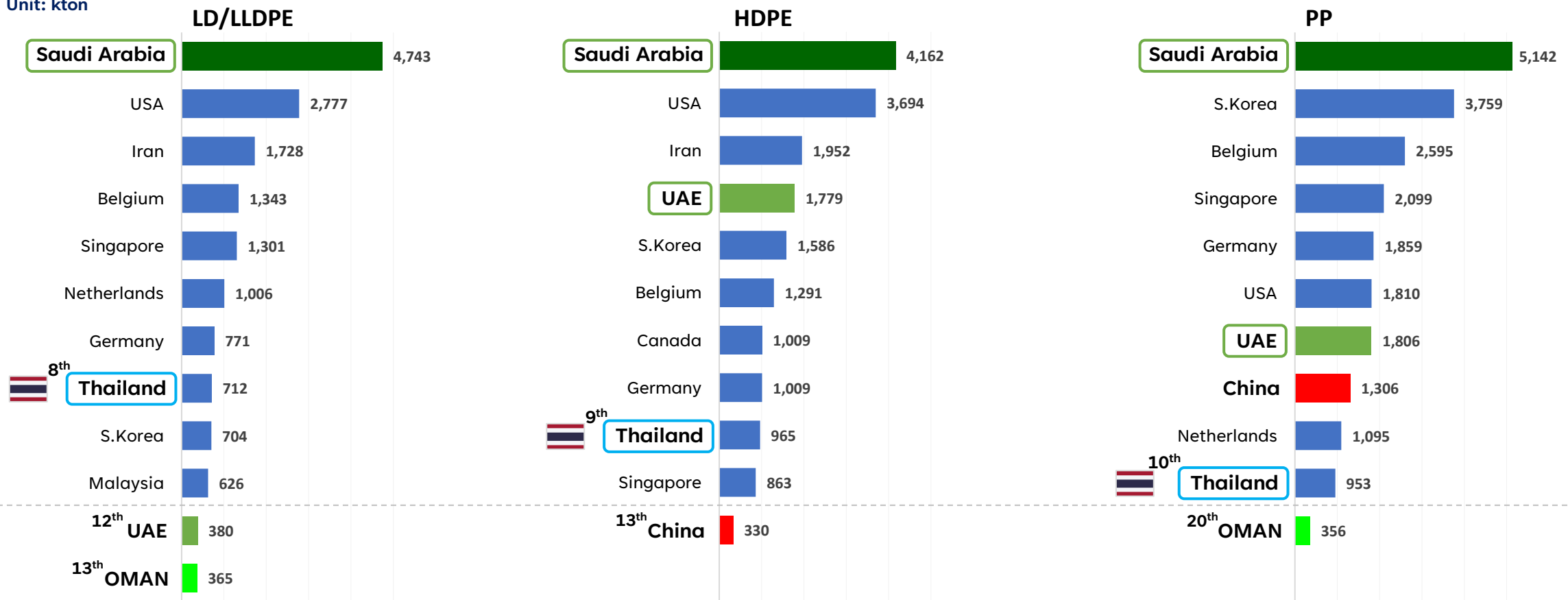
ที่มา: ประมวลผลโดย PEIT ณ กรกฎาคม 2024 (แหล่งที่มาข้อมูล: IHS Markit, 2023)

ผู้ผลิตเม็ดพลาสติกจาก GCC มีความสามารถในการแข่งขันสูง

ผู้ผลิตเม็ดพลาสติกจากกลุ่มประเทศ GCC เป็นผู้นำในตลาดโลก และมีขีดความสามารถในการส่งออกผลิตภัณฑ์ที่สูงกว่าไทย ด้วยต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าคู่แข่ง

ผู้ส่งออกเม็ดพลาสติก PE / PP สูงเป็น 10 อันดับแรกของโลก ปี 2022

Unit: kton

Note: Qatar data not available

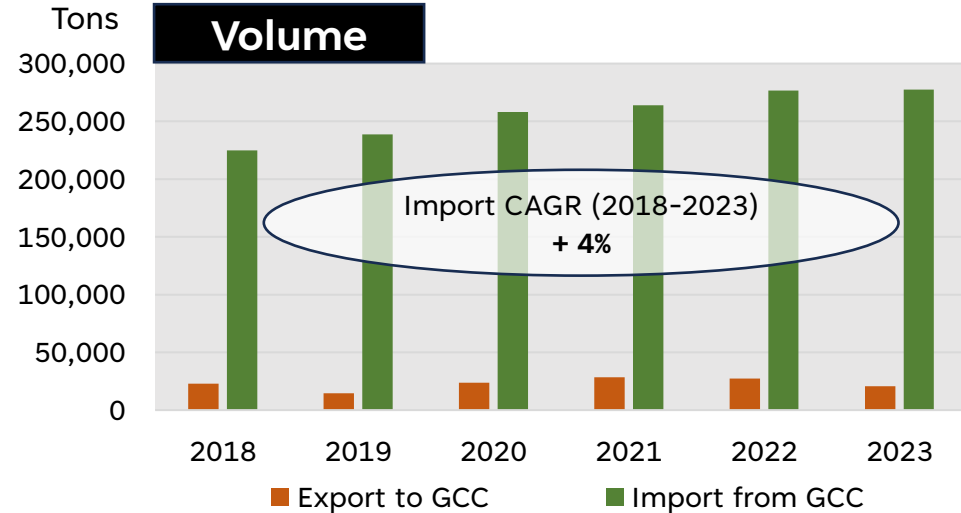
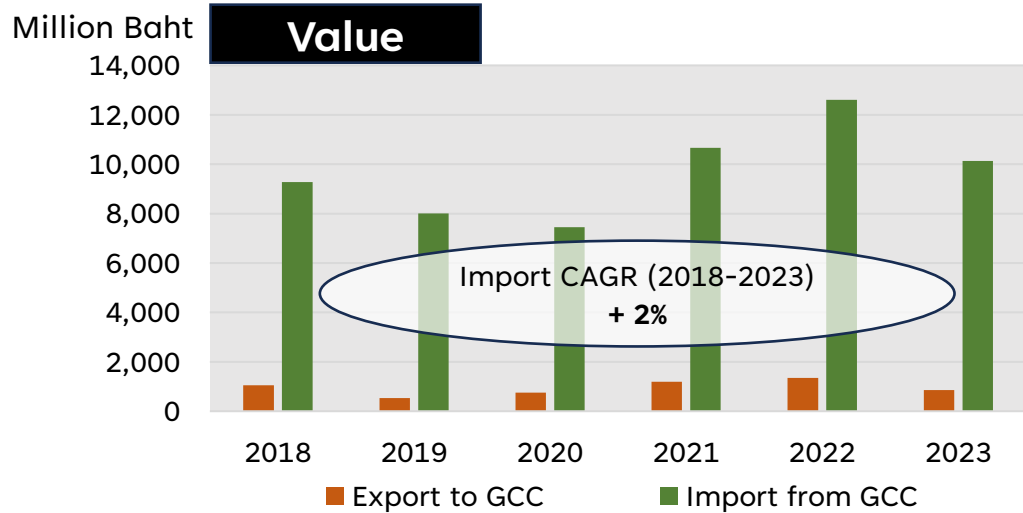
ที่มา: ประมวลผลโดย PEIT ณ มิถุนายน 2024 (แหล่งที่มาข้อมูล: www.trademap.org)

การศึกษาลผลกระทบ “การเปิดการค้าเสรีไทย – GCC: อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยจะไปได้อย่างไร”

การค้า PE / PP ระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศ GCC

มูลค่าและปริมาณการค้าเม็ดพลาสติก PE / PP ระหว่างไทย - GCC ปี 2018-2023

ไทยขาดดุลการค้ากับกลุ่มประเทศ GCC
สำหรับเม็ดพลาสติก PE / PP เฉลี่ยปีละ 10,000 ล้านบาท
(290 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในช่วงปี 2018-2023

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้า (2018-2023)
อยู่ที่ร้อยละ 4

ไทยมีแนวโน้มนำเข้า PE / PP จาก GCC เพิ่มขึ้น
แม้จะมีการเก็บภาษีนำเข้า PE / PP อยู่ที่ร้อยละ 3-5 ก็ตาม

Note: Exchange Rate 2023 = 34.76 Baht / 1 USD

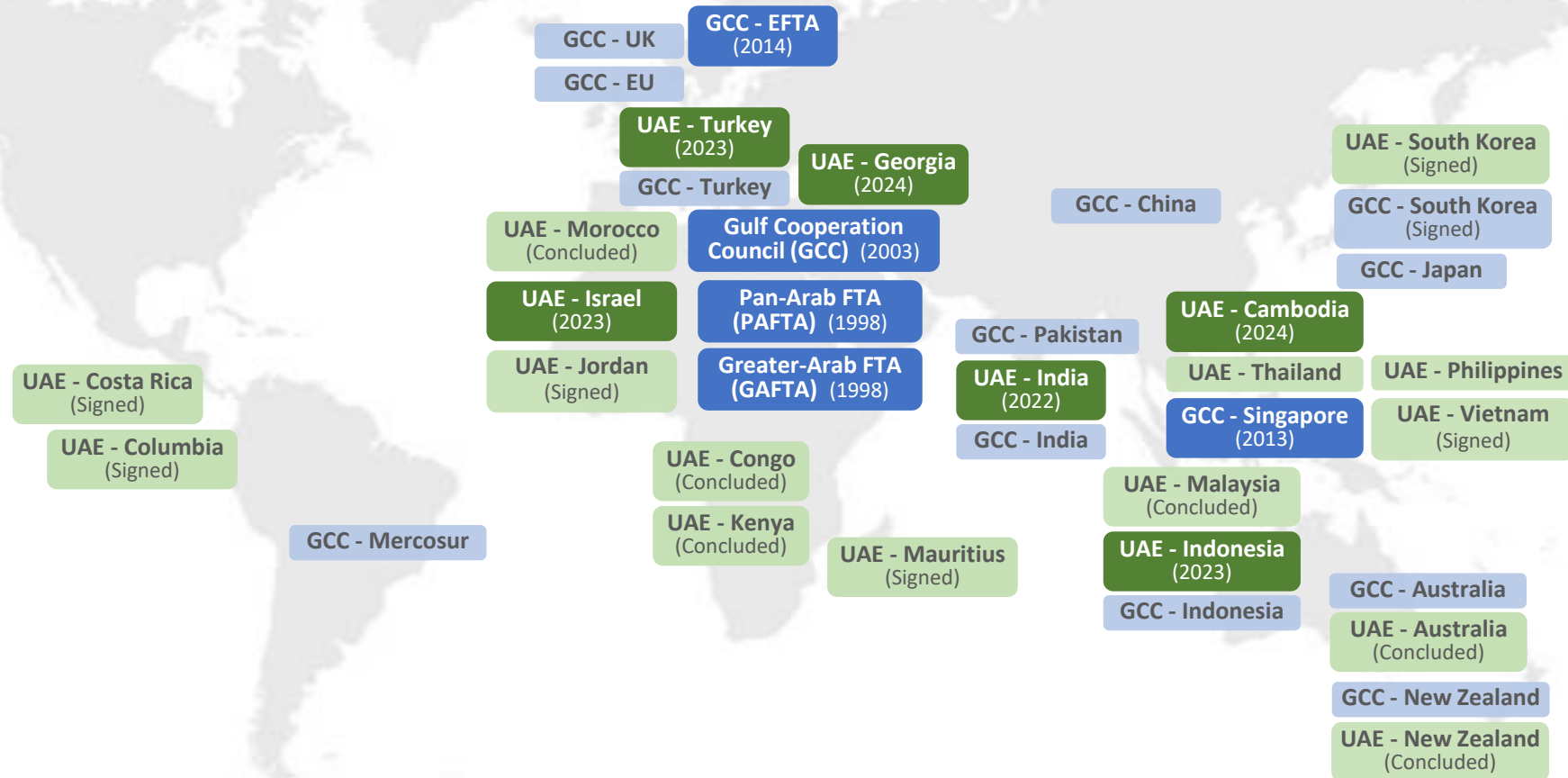
CAGR - Compound annual growth rate

ที่มา: ประมวลผลโดย PEIT ณ กรกฎาคม 2024 (แหล่งที่มาข้อมูล: กรมศุลกากร ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2024)

การศึกษาลงกระทบ “การเปิดการค้าเสรีไทย - GCC: อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยจะไปได้อย่างไร”

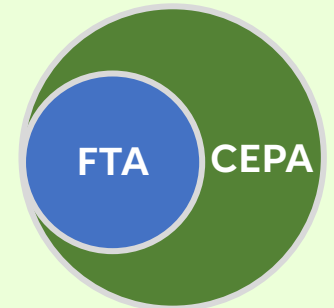
ความคืบหน้าการจัดทำ FTA ของกลุ่ม GCC และ CEPA ของ UAE

หลังจาก UAE ประกาศนโยบายการจัดทำ CEPA เมื่อปลายปี 2021 UAE ได้เร่งรัดจัดทำ CEPA กับประเทศคู่ค้าสำคัญในภูมิภาคต่างๆ ในขณะที่การเจรจา FTA ของ GCC ล่าช้ากว่า

Note:
EFTA - Iceland, Liechtenstein, Norway, Switzerland
Mercosur - Argentina, Brazil, Paraguay, Uruguay

CEPA เป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีขอบเขตกว้างกว่า FTA

CEPA ครอบคลุมทั้งในด้านการค้าสินค้า การบริการ และการลงทุน รวมถึงความร่วมมือในด้านอื่น ๆ เช่น ทรัพยากรทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ พหุวิชาการ และกฎระเบียบทางการค้า ฯลฯ ในขณะที่ FTA จะมุ่งเน้นไปที่สินค้าเป็นหลัก

การส่งออก PE / PP ของ UAE ไปยังประเทศคู่เจรจา CEPA เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

UAE มุ่งเน้นการส่งออกมายังตลาดอาเซียนซึ่งเป็นตลาดส่งออก PE / PP ที่สำคัญของไทยด้วย

อัตราการเติบโตของปริมาณการส่งออก PE / PP ของ UAE และไทย

	 CAGR 2018-2022			 CAGR 2018-2022		
	LD/LLDPE	HDPE	PP	LD/LLDPE	HDPE	PP
China	-5.2%	-4.5%	57.8%	-9.4%	-14.4%	-8.2%
India	22.4%	20.9%	32.4%	13.1%	6.6%	0.6%
Indonesia	-20.2%	17.1%	45.2%	7.0%	-4.2%	-1.6%
Cambodia*	110.6%	-53.6%	89.0%	3.6%	3.2%	6.6%
S.Korea	-46.2%	-25.0%	58.3%	-0.6%	-13.7%	18.4%
Malaysia	1.2%	17.2%	58.5%	-5.6%	-7.8%	-1.2%
Philippines	N/A	25.3%	93.0%	16.9%	8.9%	2.4%
Vietnam	29.4%	12.2%	84.1%	0.6%	-6.3%	-14.8%
World	9.6%	4.1%	33.7%	-2.5%	-5.1%	-4.0%

* ข้อมูลปี 2020-2022

CAGR - Compound annual growth rate

 ประเทศที่ UAE มี CEPA ประเทศที่ UAE อยู่ระหว่างการเจรจา

- ตลาดส่งออกหลักของ UAE คือ จีนและอินเดีย แต่เนื่องจากจีนขยายกำลังผลิตในประเทศ UAE จึงเร่งเจรจา CEPA กับประเทศในอาเซียนที่ตลาดยังเติบโต เพื่อรองรับการขยายกำลังผลิตเพิ่มเติมในอนาคต
- การรุกตลาดอาเซียนของ UAE กระทบต่อการส่งออกของไทย ซึ่งปัจจุบันผู้ผลิตเม็ดพลาสติกไทยประสบปัญหาการส่งออกไปยังจีนที่ลดลง

การจัดทำ CEPA จะทำให้ UAE ไม่มีกำแพงภาษี และมีแต้มต่อในการส่งออกมายังตลาดอาเซียนเพิ่มขึ้น

แนวโน้มผลกระทบต่อผู้ผลิตเม็ดพลาสติกไทย หากเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่ม GCC

ผู้ประกอบการปิโตรเคมี GCC มีความสามารถรุกตลาดไทย

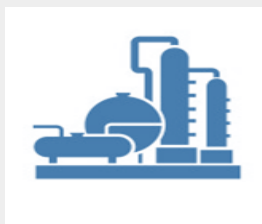
- ต้นทุนการผลิตต่ำ จากการมีวัตถุดิบในประเทศ
- มี Economies of Scale และโรงงานใหม่
- เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก เน้นส่งออกไปตลาดที่ใช้ปิโตรเคมีเติบโตสูง

เม็ดพลาสติก PE / PP จาก GCC
จะส่งออกมาไทยได้เพิ่มขึ้น
และแย่งตลาด PE / PP ที่ผลิตในไทย

ผลกระทบจากการสูญเสียความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทย

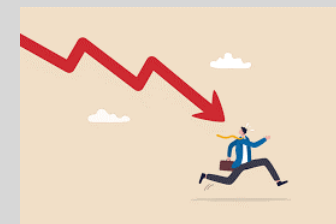
ผู้ผลิตเสียส่วนแบ่งตลาดในประเทศ
กระทบต่อผลประโยชน์

การลดกำลังการผลิต
กระทบต่อการจ้างงาน

กระทบต่อเศรษฐกิจและ
GDP ของประเทศ

ความไม่เชื่อมั่นของนักลงทุน

**หากลด Import tariff เม็ดพลาสติก PE / PP เหลือ 0% ในทันที โดยไม่มีมาตรการรองรับ
จะกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตเม็ดพลาสติกไทยอย่างมาก**

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยกำลังเผชิญแรงกดดันจากปัจจัยทั้งด้านการค้า เศรษฐกิจ ภูมิรัฐศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม

**ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจึงจำเป็นต้องร่วมมือกัน
เพื่อรับมือกับผลกระทบที่ทวีความรุนแรงขึ้น**

กลไกสนับสนุนสำคัญจากภาครัฐ

หน่วยงานหลักด้านการเจรจา

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

- ควรคำนึงถึงความพร้อมของอุตสาหกรรมในส่วนของประเทศอุตสาหกรรมเหมือนกับไทย
- ควรกำหนดเงื่อนไขหรือส่งเสริมให้เกิดการลงทุนระหว่างไทยกับ GCC
- กรอบเจรจากำหนดเวลาการลดภาษีอากรเข้าอย่างเหมาะสม

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

- ส่งเสริมการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมในประเทศที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า เช่น อาหารแปรรูป ยานยนต์และส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ เพื่อเพิ่มปริมาณการใช้เม็ดพลาสติกในประเทศ

หน่วยงานสนับสนุนด้านการเจรจา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

- ส่งเสริมการลงทุนของ GCC ในประเทศไทย ควรต้องลงทุนร่วมกับผู้ประกอบการปิโตรเคมีไทยหรืออุตสาหกรรมต่อเนื่อง
- เพิ่มสิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบการปิโตรเคมีไทยที่จะลงทุนปรับปรุงประสิทธิภาพ ขยาย/สร้างโรงงานที่เป็นผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องหรือพลอยได้
- ส่งเสริมการลงทุนอย่างมีเงื่อนไข กำหนดสัดส่วน local content ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

- เชิญชวนผู้ประกอบการจากกลุ่มประเทศ GCC
- เจาะให้สิทธิประโยชน์พิเศษ (Tailor-made incentive) แก่ผู้ลงทุนที่จะมาลงทุนร่วมกับผู้ประกอบการไทยที่มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูง (5 Cluster)
- เร่งรัดการดำเนินโครงสร้างพื้นฐานใน EEC เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีระยะที่ 4
- อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ เช่น One-stop service การอนุมัติ/อนุญาต

หน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ

กรมการค้าต่างประเทศ

- เตรียมมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping Measures; AD)
- เตรียมมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard Measure; SG)

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

- จัดทำมาตรฐานอุตสาหกรรมสำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติก และสินค้าต่อเนื่องจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี

กรมควบคุมมลพิษ

- เร่งรัดการออกกฎหมายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ตามหลักการ EPR
- กำหนดนโยบายให้เศษพลาสติกเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

- สร้างกติกา ระเบียบ รวมถึงการซื้อขายคาร์บอนเครดิต ตลาดคาร์บอน และ/หรืออัตราภาษีคาร์บอน สำหรับอุตสาหกรรมการผลิตเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก

กรมบัญชีกลาง

- นโยบายการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว (Green procurement)

กรมสรรพากร

- การลดหย่อนภาษีนิติบุคคลสำหรับบริษัทผู้ผลิตสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์พลาสติกรีไซเคิลในประเทศ

กรมศุลกากร

- พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade facilitation)

การทำเรือแห่งประเทศไทย

- จัดหาพื้นที่สำหรับกิจกรรมของตู้คอนเทนเนอร์ในตำแหน่งที่เหมาะสม และบริหารจัดการเชื่อมโยงการขนส่งทางรางกับขนส่งทางเรือ

การรถไฟแห่งประเทศไทย

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางราง + เชื่อมโยงการขนส่งทางรางกับการขนส่งรูปแบบอื่น

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ + สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

- เร่งจัดหาและจัดการแหล่งก๊าซธรรมชาติให้มีความต่อเนื่อง เพื่อสร้าง/รักษาความมั่นคงทางพลังงาน

คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน + สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

- กำกับดูแลราคาพลังงานอย่างเหมาะสมเพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมให้แข่งขันได้
- เร่งรัดการมีไฟฟ้าสีเขียว โดยมีเปิด Third Party Access (TPA) และมีอัตราค่าบริการ Wheeling Charge

ข้อเสนอแนะการเจรจาภาษี (อากรขาเข้า) สินค้า PE / PP

คงอัตราภาษีเดิม
5 ปีแรก

ตั้งแต่ปีที่ 6 เป็นต้นไป
ลดอัตราภาษีแบบขั้นบันได
กำหนดโควตาในการนำเข้าสินค้า PE / PP

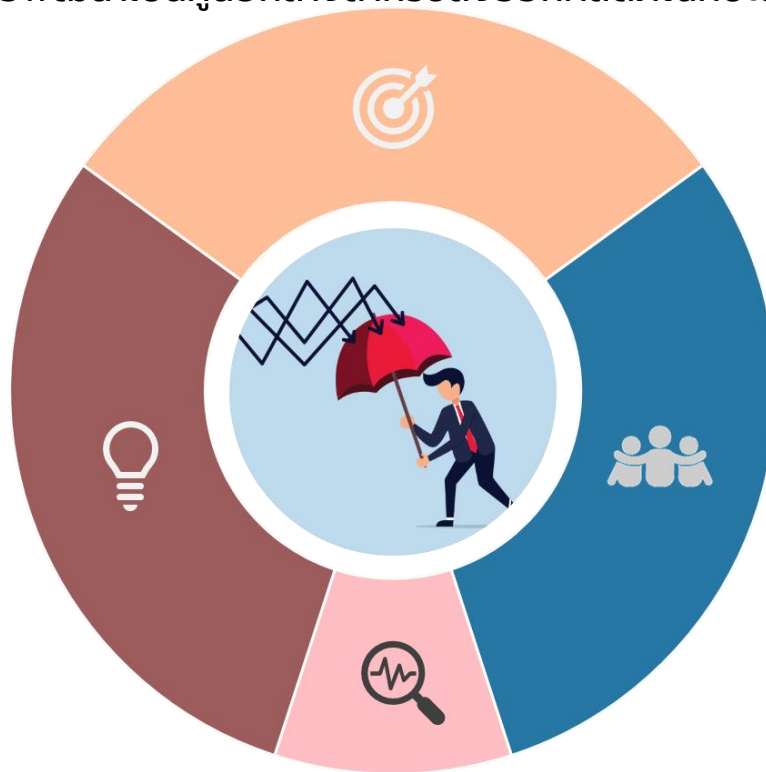
เนื่องจากสินค้า **PE / PP** เป็นสินค้าที่กลุ่มประเทศ **GCC** มีความได้เปรียบในการแข่งขัน (**competitive advantage**) เหนือกว่า **ประเทศไทยมาก** เป็นเจ้าของ **Feedstock** และยังเป็น **ผู้ขาย Feedstock** ให้ประเทศไทย จึงเป็นประเทศที่ **มีต้นทุนถูกกว่ามาก**

ดังนั้น อาจใช้แนวทางการกำหนด **อัตราภาษีคงเดิมในช่วง 5 ปีแรก และตั้งแต่ปีที่ 6 เป็นต้นไป ให้ลดอัตราภาษีแบบขั้นบันไดและกำหนดโควตาในการนำเข้า** เพื่อให้ผู้ประกอบการปิโตรเคมีมีเวลาปรับตัว และอยากให้พิจารณา **เจรจามูลค่าของสินค้าที่จะแลกเปลี่ยนต้องมี value chain ที่สร้างรายได้ให้กับเศรษฐกิจของประเทศไทย และ**
จงใจให้มีการลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

สิ่งที่ผู้ประกอบการพึงปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดเสรีทางการค้า

(1) ใช้ FTA สร้างความสัมพันธ์การลงทุนร่วมกับ GCC

GCC ทำหน้าที่ด้านความมั่นคงในการจัดหาวัตถุดิบ (Feedstock Strategic Partner)
และ**ไทย**ทำหน้าที่ขยายตลาดในภูมิภาค (Regional Market Strategic Partner)
เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์กลางสำหรับส่งออกผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีไปต่างประเทศ

**(3) เพิ่มความร่วมมือระหว่างผู้ผลิต
ผลิตภัณฑ์พลาสติกกับผู้ผลิตเม็ด
พลาสติกไทย**
เพื่อรักษาฐานลูกค้าตลาดภายในประเทศ และ
ยกระดับความสามารถในการแข่งขัน

(4) ศึกษาผลกระทบของ CBAM

เพื่อเตรียมการล่วงหน้าเพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น

(2) เร่งปรับกลยุทธ์ของธุรกิจให้เป็น Niche market และส่งเสริม Product champion

เพื่อแข่งขันและทดแทนตลาด Commodity
รวมถึงการพัฒนา Specialty Product เพิ่มขึ้น
พัฒนาผลิตภัณฑ์ Bio / Green Product /
Upcycle & Recycle และพัฒนาผลิตภัณฑ์
สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) ใน EEC

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติกไทย ในอดีต

จากการมี FTA ASEAN-China ทำให้การส่งออกของไทยมุ่งไปตลาดจีนมากขึ้น แต่จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 14 (ปี 2021-2025) ของจีน ลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ และลงทุนเองในประเทศมากขึ้น ใช้เม็ดพลาสติกที่ผลิตเอง อีกทั้งยังส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกราคาถูกและส่งออกมายังตลาดไทยและอาเซียนมากขึ้น

ขยายตัวตามเศรษฐกิจ สร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ มีการเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การผลิตปิโตรเคมี เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์พลาสติก โดย จีน เป็นตลาดส่งออกหลัก

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติกไทย ในปัจจุบัน

- ❑ จีน ใช้เม็ดพลาสติกที่ผลิตเอง อีกทั้งยังส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกราคาถูก และส่งออกมายังตลาดไทยและอาเซียนมากขึ้น
- ❑ จีน เริ่มส่งออก PE / PP สู่ตลาด รวมถึงไทย มากขึ้น
- ❑ UAE กับซาอุดีอาระเบีย ลงทุนปิโตรเคมีในจีนเพิ่มขึ้น¹ ยิ่งทำให้จีนมีกำลังการผลิตที่สามารถส่งออก ผ่านข้อตกลงการค้า FTA ASEAN-China ได้มากขึ้น

- ❑ ไทยมีการนำเข้า PE / PP จากกลุ่มประเทศ GCC เพิ่มขึ้น แม้จะมีการเก็บภาษีนำเข้า (Import Tariff) อยู่ที่ร้อยละ 3-5
- ❑ กลุ่มประเทศ GCC ได้มีการทำ CEPA และ FTA กับประเทศคู่ค้าของไทยด้วย ส่งผลกระทบกับผู้ประกอบการปิโตรเคมี สำหรับตลาดส่งออกของไทย

¹ บริษัท Borouge ของ UAE ได้ทำข้อตกลงความร่วมมือกับบริษัท Wanhua Chemical Group ของจีน สร้าง Polyolefin Complex ขนาด 1.6 ล้านตัน ที่ Fuzhou, Fujian ประเทศจีน

FTA ASEAN-China

หากมี FTA ไทย-GCC, CEPA ไทย-UAE

- ❑ จีน ใช้เม็ดพลาสติกที่ผลิตเอง อีกทั้งยังส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกราคาถูก และส่งออกมายังตลาดไทยและอาเซียนมากขึ้น
- ❑ จีน เริ่มส่งออก PE / PP สู่ตลาด รวมถึงไทย มากขึ้น
- ❑ UAE กับซาอุดีอาระเบีย ลงทุนปิโตรเคมีในจีนเพิ่มขึ้น ยิ่งทำให้จีนมีกำลังการผลิตที่สามารถส่งออก ผ่านข้อตกลงการค้า FTA ASEAN-China ได้มากขึ้น

ผู้ประกอบการปิโตรเคมีและแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกต้องจับมือกัน รักษาฐานลูกค้าตลาดในประเทศ

ยกระดับความสามารถในการแข่งขัน เน้นส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติก **ใช้ FTA สร้างความสัมพันธ์การลงทุนร่วมกับ GCC**

- ❑ ไทยมีการนำเข้า PE / PP จากกลุ่มประเทศ GCC เพิ่มขึ้น แม้จะมีการเก็บภาษีนำเข้าอยู่ที่ร้อยละ 3-5
- ❑ กลุ่มประเทศ GCC ได้มีการทำ CEPA และ FTA กับประเทศคู่ค้าของไทยด้วย ส่งผลกระทบกับผู้ประกอบการปิโตรเคมี สำหรับตลาดส่งออกของไทย
- ❑ หากไทยมีการทำ FTA ไทย-GCC และ CEPA ไทย-UAE จะส่งผลกระทบกับผู้ประกอบการปิโตรเคมี **สำหรับตลาดในประเทศด้วย**

...Let's do good together with PEIT for the Thai industry...

สถาบันปิโตรเลียมและพลังงานแห่งประเทศไทย
Petroleum and Energy Institute of Thailand
(PEIT)